

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 3.11.23

**Inventaris van het archief van de Grondkamer voor
Zuid-Holland van het Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit, 1945-1966**

Versie: 29-02-2024

Doc-Direkt

Nationaal Archief, Den Haag 2022

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Andere toegang.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Inhoud en structuur van het archief.....	9
Inhoud.....	9
Selectie en vernietiging.....	9
Aanvullingen.....	9
Verantwoording van de bewerking.....	9
Ordering van het archief.....	9
Verwant materiaal.....	10
Bewaarplaats van originelen.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Afgescheiden archiefmateriaal.....	10
Verwante archieven.....	10
Publicaties.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
¹ Grondkamer voor Zuid-Holland.....	11
Bijlagen.....	13

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Grondkamer voor Zuid-Holland Grondkamer voor Zuid-Holland

Archiefbloknummer:

38373

Omvang:

77 inventarisnummer(s) ; 4,90 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en getypte documenten, geen bijzondere handschriften. Het archief bestaat uit verslagen van vergaderingen.

Archiefdienst:

Nationaal Archief, Den Haag

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Grondkamer voor Zuid-Holland (, 1945-1966)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat verslagen van vergaderingen van de Grondkamer voor Zuid-Holland over de periode 1945-1966.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit de archieven is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van kwetsbare of slechte materiële staat.

ANDERE TOEGANG

Voor dit archief is geen andere toegang beschikbaar.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Grondkamer voor Zuid-Holland Grondkamer voor Zuid-Holland, nummer toegang 3.11.23, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, LNV / Grondkamer ZH Grondkamer Zuid-Holland, 3.11.23, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

De precieze datum van oprichting van de grondkamers is niet bekend. Bij het Pachtbesluit-1941 (art. 47) werd per provincie een grondkamer ingesteld en gedefinieerd als een rechtspersoonlijkheid bezittend publiekrechtelijk lichaam. De grondkamer was de opvolger van het Pachtbureau (Pachtwet-1937, art. 59, lid 1). Dit bureau was in 1938 door de landbouworganisaties en de verenigingen van grondbezitters gesticht en door de minister van Landbouw erkend als Pachtbureau¹. De taak van het Pachtbureau was om goede pachttoestanden bevorderen.

De taken van de grondkamer werden ten opzichte van die van het Pachtbureau uitgebreid²:

- belast met de beoordeling, goedkeuring, wijziging of nietigverklaring van pachtovereenkomsten;
- goede pachttoestanden bevorderen, met name door het geven van adviezen;
- als scheidsman optreden, indien de partijen bij een pachtovereenkomst dit gemeenschappelijk verzoeken;
- uitvoering van opdrachten, die met de beschikking over en het gebruik van landbouwgrond verband houden, als de ministers van Justitie en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hierom zouden vragen.

Met de Pachtwet-1958 bleven de grondkamers bestaan (art. 72) en werden de taken beperkter, omdat de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de grondkamers aan regels bond (zie artikel 4, lid 2). Aan de grondkamers (en in tweede instantie de Centrale Grondkamer) werd de taak opgedragen om de Pachtwet uit te voeren. De grondkamers hadden de volgende taken:

1. belast met de toetsing van pachtovereenkomsten (art. 2, 5, 6 en 7)
2. belast met de behandeling van verzoeken ter zake van:
 - een kortere duur (art. 12)
 - een niet in geld vastgestelde pachtprijs (art. 13)
 - periodieke herziening van de pachtprijs (art. 19)
 - ontheffing van de herbouwplicht (art. 29)
 - machtiging van de pachter tot verandering van bestemming, inrichting of gedaante van het gepachte, machtiging van de verpachter tot het aanbrengen van verbeteringen (art. 30)
 - periodieke herziening van de overige inhoud van de overeenkomst (art. 33)
 - het vaststellen van de waarde van het verpachte met het oog op het voorkeursrecht van de pachter en andere verzoeken in verband met het voorkeursrecht (art. 56c, e en f)
 - het houden van openbare verpachtingen (art. 59)
 - door publiekrechtelijke lichamen te sluiten overeenkomsten (art. 62 en 63)
 - het aanstellen van zetboeren (art. 65)
 - gras- en hooiverkoop en inscharing (art. 66)
3. zekere verordenende bevoegdheid, cq. vaststelling algemene voorschriften
 - zie art. 4: provinciale pachtnormen
 - zie art. 58: verlaging van de grens van percelen, die gedeeltelijk buiten de wet vallen
 - zie art. 67-69: voorschriften betreffende verkoop van hooi en gras, inscharing en naweide.

De grondkamers waren niet onderworpen aan de instructies van de minister en waren hem geen rekenschap verschuldigd. Dit was ook onder het Pachtbesluit 1941 het geval. Toen hadden de grondkamers voor een belangrijk deel het pachtprijsbeleid en het beleid ten aanzien van de landbouwkundige toetsing van de pachtovereenkomst in handen. De minister kon enkel richtlijnen

¹ Pachtbesluit-1941, art. 85, met toelichting door S. Leeuwrik, 1947

² Pachtbesluit-1941, art. 49

stellen, die de grondkamers, bij de beoordeling van de pachtovereenkomst, tot leidraad konden dienen³. Het zo juist geschetste bezwaar, dat het pacht prijsbeleid en een gedeelte van het landbouwbeleid aan de zeggenschap van de minister werden onttrokken, werd getracht in de Pachtwet 1958 te ondervangen. De grondkamers werden aan wettelijke voorschriften gebonden, die aanmerkelijk minder speelruimte lieten dan het Pachtbesluit.

Aan de onafhankelijkheid van de grondkamers ten opzichte van de minister werd in de Pachtwet 1958 niet getornd. Op veel punten werd de positie van de grondkamers zelfs in overeenstemming gebracht met die van de rechter. Zo werd de procedure voor de grondkamer in veel opzichten van dezelfde waarborgen voor partijen voorzien als de procedure voor de gewone rechter. Ondanks hun onafhankelijkheid behoorden de grondkamers niet tot de rechterlijke macht. Zij vormden dus geen rechterlijke colleges en oefenden geen eigenlijke rechtspraak uit. Hun beslissingen waren geen vonnissen, maar administratieve beschikkingen⁴.

In 1998 werd het aantal grondkamers teruggebracht naar vijf⁵.

Bronnen:

- Basis Selectiedocument Pachtaangelegenheden 1945 -
- Pachtbeleid. Institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein pachtaangelegenheden 1945-1993

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De archieven zijn in 1999 door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit te Den Haag overgebracht naar de Centrale Archief Selectiedienst te Winschoten. Voorafgaande aan de overdracht heeft een materiële toets plaatsgevonden, waarbij geen schade is aangetroffen. De archieven zijn door de Centrale Archief Selectiedienst bewerkt in 2008.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is in 2022 door Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit overgebracht naar het Nationaal Archief, krachtens artikel 12 van de Archiefwet 1995

3 Pachtbesluit-1941, art. 49, lid 5

4 Pachtwet-1958, uitgave Kluwer, p. 703 en 704

5 te weten: Grondkamer Noord (provincies: Drenthe, Groningen, Friesland), Grondkamer Oost (provincies: Gelderland, Overijssel), Grondkamer Zuid (provincies: Noord-Brabant, Limburg), Grondkamer Noord-West (provincies: Noord-Holland, Utrecht, Flevoland), Grondkamer Zuid-West (provincies: Zuid-Holland, Zeeland)

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Het archief bevat verslagen van vergaderingen van de Grondkamer voor Zuid-Holland.

SELECTIE EN Vernietiging

De archiefbescheiden zijn gewaardeerd aan de hand van de Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de onder hem ressorterende actoren op het beleidsterrein Pachtaangelegenheden over de periode vanaf 1945. Op grond van handeling 138 (Het beslissen ten aanzien van alle ingekomen verzoeken in verband met wijziging van pachtcontract bij vergadering van de grondkamers per rechtsgebied) en handeling 161 (Het voorbereiden, vaststellen en evalueren van het eigen beleid ten aanzien van pachtaangelegenheden) zijn de stukken voor permanente bewaring aangewezen. Er zijn geen stukken vernietigd.

AANVULLINGEN

Het archief van de Grondkamer voor Zuid-Holland kan als afgesloten worden beschouwd, daar de provinciale grondkamers per 1 januari 1998 zijn opgegaan in regionale Grondkamers. Grote delen van het archief ontbreken, dit geldt met name voor stukken uit de periode 1942-1944 en 1967-1997. Deze kunnen later aan de inventaris worden toegevoegd.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

Als basis voor de bewerking werd een Archiefbewerkingsplan (ABP) opgesteld, dat in november 2008 werd ondertekend door de Centrale Archief Selectiedienst en het Nationaal Archief. Hierin zijn de afspraken met betrekking tot de selectie, ontsluiting, materiële verzorging en overbrenging geregeld.

Het archiefblok Provinciale Grondkamers bestond uit vergaderstukken van de provinciale kamers en registers waarin het administratieve proces dat een aanvraag doorliep werd bijgehouden. Tijdens de bewerking zijn van de Grondkamer voor Zuid-Holland alleen verslagen van vergaderingen aangetroffen.

Ten behoeve van de overbrenging naar het Nationaal Archief zijn de volgende stappen uitgevoerd:

- alle ijzerwerk (paperclips, nietjes, hechtmechanieken e.d.) is verwijderd;
- foto's, lichtdrukken en andere materialen die aan sterkere chemische reacties dan goed papier - onderhevig zijn, zijn voorzien van afzonderlijke fourflaps;
- omslagen, archiefdozen en etiketten voldoen aan de ICN-kwaliteitseis.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

Het archief bevat alleen verslagen van vergaderingen van de Grondkamer voor Zuid-Holland. Deze zijn chronologisch in een reeks geplaatst.

Verwant materiaal

BEWAARPLAATS VAN ORIGINELEN

Niet van toepassing.

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

AFGESCEIDEN ARCHIEFMATERIAAL

Niet van toepassing.

VERWANTE ARCHIEVEN

- Inventaris van het archief van de Grondkamer voor Drenthe van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 1937-1990; Drents Archief, toegangsnummer 0964
- Inventaris van het archief van de Grondkamer voor Flevoland van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 1988-1992; Het Flevolands Archief, toegangsnummer 0052
- Inventaris van het archief van de Grondkamer voor Friesland van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 1941-1991; Tresoar, toegangsnummer 1806
- Inventaris van het archief van de Grondkamer voor Gelderland van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 1949-1992; Gelders Archief, toegangsnummer 3154
- Inventaris van het archief van de Grondkamer voor Groningen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 1942-1992; Groninger Archieven, toegangsnummer 3052
- Inventaris van het archief van de Grondkamer voor Limburg van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 1941-1990; Regionaal Historisch Centrum Limburg, toegangsnummer 07.F30
- Inventaris van het archief van de Grondkamer voor Noord-Brabant van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 1941-1989; Brabants Historisch Informatie Centrum, toegangsnummer 1734
- Inventaris van het archief van de Grondkamer voor Overijssel van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 1938-1991; Collectie Overijssel, bloknummer 1400
- Inventaris van het archief van de Grondkamer voor Utrecht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 1941-1988; Het Utrechts Archief
- Inventaris van het archief van de Centrale Grondkamer van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, (1942) 1945 - 2007; Nationaal Archief, toegangsnummer 2.11.100

PUBLICATIES

Pachtbeleid; institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein pachtaangelegenheden 1945-1993 (Den Haag 1996).

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

1 GRONDKAMER VOOR ZUID-HOLLAND

1-77	Verslagen van vergaderingen 1945-1966	77 pakken
1	1945	
2	1946 jan. - mei 8	
3	1946 mei 15 - okt. 16	
4	1946 okt. 25 - 1947 jan. 22	
5	1947 jan. 29 - mei	
6	1947 juni - okt. 1	
7	1947 okt. 8 - 1948 jan.	
8	1948 feb. - apr.	
9	1948 mei - juli	
10	1948 aug. - nov. 10	
11	1948 nov. 17 - 1949 feb.	
12	1949 mrt. - juli 8	
13	1949 juli 15 - nov.	
14	1949 dec. - 1950 mrt.	
15	1950 apr. - juli	
16	1950 aug. - nov. 17	
17	1950 nov. 24 - 1951 mrt. 5	
18	1951 mrt. 9 - juni 1	
19	1951 juni 8 - sep.	
20	1951 okt. - nov.	
21	1951 dec. - 1952 jan.	
22	1952 feb. - mrt	
23	1952 apr. - juni 13	
24	1952 juni 20 - aug.	
25	1952 sep. - nov. 7	
26	1952 nov. 14 - 1953 jan. 16	
27	1953 jan. 23 - mrt.	
28	1953 apr. - juni 12	
29	1953 juni 19 - aug.	
30	1953 sep. - nov. 6	
31	1953 nov. 13 - 1954 jan. 22	
32	1954 jan. 29 - apr. 9	
33	1954 apr. 15 - juni 11	
34	1954 juni 18 - aug.	
35	1954 sep. - okt.	
36	1954 nov. - dec.	
37	1955 jan. - feb.	
38	1955 mrt. - apr.	
39	1955 mei - juli 1	
40	1955 juli 8 - sep. 23	
41	1955 sep. 30 - dec. 2	
42	1955 dec. 9 - 1956 jan.	
43	1956 feb. - mrt.	
44	1956 apr. - mei	
45	1956 juni - juli	

46	1956 aug. - okt. 12
47	1956 okt. 19 - dec.
48	1957 jan. - mrt. 1
49	1957 mrt. 8 - apr.
50	1957 mei - juni
51	1957 juli - aug.
52	1957 sep. - nov. 8
53	1957 nov. 15 - 1958 jan. 10
54	1958 jan. 17 - feb.
55	1958 mrt. - apr.
56	1958 mei - juni
57	1958 juli - sep. 12
58	1958 sep. 19 - nov.
59	1958 dec. - 1959 jan.
60	1959 feb. - mrt.
61	1959 apr. - mei
62	1959 juni - juli
63	1959 aug. - okt. 14
64	1959 okt. 21 - dec.
65	1960 jan. - feb.
66	1960 mrt. - mei 11
67	1960 mei 18 - juli
68	1960 aug. - okt. 12
69	1960 okt. 19 - dec.
70	1963 jan. - juni
71	1963 juli - dec.
72	1964 jan. - juni 10
73	1964 juni 24 - dec.
74	1965 jan. - juni
75	1965 juli - dec.
76	1966 jan. - juni 9
77	1966 juni 22 - dec.

BIJLAGEN

Geen bijlagen